

Το Κίνημα της Οξφόρδης και ο Μιχαήλ Κωνσταντινίδης (Ευαγγελία Αμοιρίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

[/ Πεμπτούσια](#)

«Το Κίνημα της Οξφόρδης (Oxford Movement), ο Όμιλος της Οξφόρδης (Oxford Group) και ο Μιχαήλ Κωνσταντινίδης»

Η εισήγηση της Αναπληρώτριας Καθηγήτριας του Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο για τον Αρχιεπίσκοπο Αμερικής Μιχαήλ Κωνσταντινίδη που έγινε στη Χάλκη (1-2 Σεπτεμβρίου 2017)

Πληθωρική προσωπικότητα με πολυσχιδή δραστηριότητα ο σήμερα βιογραφούμενος ιεράρχης, και πολλά εκείνα στα οποία θα μπορούσε να αναφερθεί κανείς. Προσωπικά θα με ενδιέφερε να 'δω, πώς προσλαμβάνει τα εκτός του χώρου της Ορθοδοξίας θρησκευτικού ενδιαφέροντος τεκταινόμενα της εποχής του. Προσφέρεται ο ίδιος για μία τέτοιου είδους προσέγγιση, διότι, όντας γλωσσομαθής και φιλαναγνώστης, και με την δυνατότητα, που του δόθηκε, να περάσει το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του σε μη μονο-ομολογιακό, και δη ορθόδοξο περιβάλλον, είχε άμεση γνώση καθώς και πρόσβαση στην διεθνή βιβλιογραφία. Ένα δεύτερο ενδιαφέρον στοιχείο προς την κατεύθυνση αυτή συνιστά το γεγονός, ότι στα περιβάλλοντα αυτά βρέθηκε σε θέση ευθύνης, ομολογιακής αλλά και «διπλωματικής» -αν μπορούσε να λεχθεί-, συνεπώς σε έργο και ρόλο, που θα έπρεπε ούτε να υποχωρεί αλλά και ούτε να προκαλεί. Την προσέγγιση αυτού του είδους διευκολύνει ιδιαίτερα το γεγονός, ότι ο συγκεκριμένος ιεράρχης αγαπούσε να γράφει. Καρπός της συγγραφικής και μεταφραστικής του δεινότητας είναι, μεταξύ άλλων, και η εκτενής αρθρογραφία του και σ' αυτήν θα καταφύγω, διότι εκτιμώ πως εκεί θα ανιχνεύσω καλύτερα αυτό που μ' ενδιαφέρει και εξηγώ αμέσως το γιατί: υπάρχουν άρθρα του, τα οποία αποτελούν μεν «επίσημη» ανταπόκριση γεγονότων -π.χ., Συνέδριο του Λάμπεθ- αλλά είναι ανεπίσημα κείμενα. Συνεπώς, σε αυτά, εκτός από την παράθεση των γεγονότων, μπορεί να υπάρχει και η προσωπική εκτίμηση του αρθρογράφου, που

μας ενδιαφέρει. Κυρίως όμως, υπάρχουν άρθρα του, που καταγράφουν γεγονότα χωρίς την επίσημη εμπλοκή του αρθρογράφου. Αυτά κυρίως είναι που δείχνουν τα ενδιαφέροντά του και σ' αυτά διαφαίνονται περισσότερο και καθαρότερα οι προσωπικές του θέσεις. Με ένα τέτοιου είδους άρθρο θα ασχοληθώ στην συνέχεια.

Πρόκειται για το άρθρο «Η κίνησης της Οξφορδείου ομάδος» που έγραψε ο ευρισκόμενος στο Λονδίνο και δημοσιεύτηκε στο περιοδικό *Ἐκκλησία* (τόμ.11(1933)) σε τρεις συνέχειες. Αναφορά στο άρθρο και σύντομη παρουσίασή του περιέχεται στην διατριβή του αρχιμ. Μακαρίου, με θέμα τον Μιχαήλ Κωνσταντινίδη (σ. 214-215). Με την εισήγησή μου θα επιχειρήσω να διαφωτίσω κάποια μη εκ πρώτης όψεως ορατά σημεία του, αλλά και να καταθέσω την προσωπική μου ανάγνωση του κειμένου του, με μια σημερινή ματιά.

Το 1933, χρονιά συγγραφής του άρθρου, ο Μιχαήλ διανύει το 6^ο έτος της διαμονής του στο Λονδίνο. Υπενθυμίζεται η προηγηθείσα διαδρομή του: οι τουρκοκρατούμενες -κατά την παιδική του ηλικία- Μαρώνεια και Κομοτηνή, Κωνσταντινούπολη, η ορθόδοξη Ρωσία της Κομμουνιστικής Επανάστασης, η Αθήνα του Μικρασιατικού πολέμου και των συνεπειών του. Η επίσημη θέση, η γλωσσομάθειά και το προσωπικό ενδιαφέρον συνετέλεσαν ώστε να μπορεί να παρακολουθεί την καθημερινότητα της αγγλικής πρωτεύουσας και να έχει αρκετά ακριβή εικόνα και γνώση της χώρας και του θρησκευτικού της ορίζοντα. Ο ίδιος, μάλιστα, μερικά χρόνια αργότερα αποκαλύπτει στον ενθρονιστήριο λόγο του, στην μητρόπολη Κορίνθου: *«έμελέτησα, ὅσον μοι ἐπέτρεπεν ἡ ταπεινὴ διακονία μου, τούς*

θεσμούς και τά συστήματα τοῦ ἔθνους,..., παρηκολούθησα τήν κοινωνικήν δρᾶσιν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ κλήρου μεταξύ ὄλων τῶν κοινωνικῶν στρωμάτων».

[Υπενθυμίζεται, ὅτι τήν ἴδια χρονιά, 1933, κυκλοφορεῖ στήν Αθήνα ἡ μετάφραση τοῦ ἔργου τοῦ Θωμά Κεμπησίου, -ὅπως αναφέρει- Μίμησις Χριστοῦ, που, ὡς γνωστόν, φιλοπόνησε ὁ Μιχαήλ].

Το καλοκαίρι τῆς χρονιάς αὐτῆς, τοῦ 1933, στήν Αγγλία συνέπεσαν δύο γεγονότα: ὁ εορτασμός γιά τήν εκατονταετηρίδα ζωῆς τοῦ Oxford Movement καί ἡ συγκέντρωση 5.000 καί πλέον ἀνθρώπων, παρακινημένων ἀπό τὸ (Oxford Group) γιά τήν 'αναζωογόνηση τοῦ κόσμου' (World revival), ὅπως ἦταν τὸ σύνθημά τους. Με αὐτήν τήν συγκυρία ἀρχίζει τὸ ἀρθρο τοῦ ὁ Μιχαήλ, ἐπισημαίνοντας ἀμέσως τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κοινῆς γνώμης τῆς Αγγλίας περί τήν κίνησιν τῆς οὔτω καλουμένης Οξφορδείου ομάδος, ὅπως ἀποδίδει τὸν ὄρο Oxford Group.

[Συνεχίζεται]